I чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. в Ню Йорку:
BArcly 7-4125

РІК LXVII. Ч. 62. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 1-го КВІТНЯ 1960 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, APRIL 1, 1960 No. 62. VOL. LXVII.

ПРЕЗ. АЙЗЕНГАВЕР ДАЄ НІКСОНОВІ ВІЛЬНУ РУКУ В УНАПРЯМЛЮВАННІ ПОЛІТИКИ

Вашингтон. — Президент Айзенгавер, відповідаючи на питання в справі його підтримки для кандидатури Ніксона й інших республіканців у цьогорічних президентських виборах, поставлені йому журналістами під час пресової конференції, яка відбулася в середу цього тижня, заявив, що Ніксон був би дурний, якщо б він придержувався сліпо напрямних і рямців теперішньої політики уряду. Цією своєю заявою Айзенгавер дав вільну руку Ніксонові унапрямлювати по новому політику уряду і виступати у виборчій кампанії з пропозиціями таких чи інших змін й іновацій у внутрішній і зовнішній політиці республіканського уряду й партії. Ця заява президента Айзенгавера йде по лінії бажань Ніксона, який ствердив недавно, що треба будувати, а не стояти на місці, і тому не було б мудрим дотримуватися сліпо теперішнього способу думання і дотеперішньої практики у здійснюванні урядової політики, особливо ж в обличчі тих великих завдань і конкуренцій, що стоять перед американською нацією і дома і закордоном. Відповідаючи на дальші питання журналістів в справі інших кандидатів на президентську номінацію, президент Айзенгавер заявив, що для для нього був би сприйнятливий не тільки губернатор Рокефеллер, але й теж яких вісім до десять інших видатних республіканських діячів, як кандидати на віце-президента. Підчас прес. конференції була заторкнена теж справа участи представників демократичної партії у конференції на вершинах, яка відбудеться в травні ц. р., й евентуальної участи презедента - елєкта в евентуальних майбуніх навершинних зустрічах. Відповідаючи на питання в цьому напрямку президент Айзенгавер обіцяв інформувати номінатів обидвох партій після їхнього вибору про всі важливі і секретні справи зв'язані з закордонною політикою уряду, так же само, як кол. президент Труман інформував його Айзенгавера і демократичного номіната Стівенсона під час кампанії 1956 року, то, на думку Президента, брати участь в тій конференції повинен сенатор Дж. В. Фулбрайт, голова сенатської комісії для закордонних справ. Якщо ж іде про участь президента - електа в евентуальній навершинній зустрічі, то президент висловив сумнів про можливість відбування такої зустрічі після виборів. Що ж до участи віце - президента Ніксона у відбутій щойно у Кемп Дейвіді конференції з британським прем'єром Мекмілленом, то згідно із заявою Айзенгавера, Ніксон, як евентуальний майбутній президент повинен бути поінформований про всі важливі політичні проблеми. Дальші питання і відповіді під час пресової конференції стосувалися справ контролі над продукцією і випробовуваннями атомової зброї, південної Америки і Куби, як теж закону про громадянські права.

Сенатори мають їхати з Президентом на конференцію на вершинах

Вашингтон. — Голова Сенатської Комісії Закордонних Справ сенатор - демократ Дж. В. Фулбрайт заявив на пресовій конференції після розмови з державним секретарем Крістіяном А. Гертером, що сенатори братимуть участь в конференції на вершинах в травні цього року, „якщо будуть вигляди на те, що там прийде до порозуміння в справі заборони атомових експльозій". Сенатор Фулбрайт конферував із Гертером в його домі після того, як повідомлено пресу про порозуміння між Президентом і англійським прем'єром Мекмілленом в Кемп Дейвід. Сенатор Фулбрайт казав, що він дістав запевнення, що і державний секретар і Президент не погодяться на жадне порозуміння в справі заборони атомових експльозій, якщо в ньому не буде запевнена потрібна контроля. Гертер, як казав сенатор Фулбрайт, пропонував сенаторам з Комсії закордонних справ їхати на конференцію в Женеві. Президент заявив на превовій конференції, що сенари їхали б на конференцію тоді, колиб там прийшло до заключення умови.

Поборові комісії визнали 73 відсотки молоді за нездібну до військової служби

Вашингтон. — Директор Поборового Уряду Луїс Б. Герші стверджує, що в минулому році військові поборові комісії узнали аж 73% тієї молоді, яка зголосилася до військової служби, за нездібну бути в рядах оборонців батьківщини. Це сталося тому, що два роки тому підвищено стандарт, вимаганий від членів збройних сил. В 1958 році фізично умово і морально нездібних до служби в збройних силах було тільки 66%, а в 1959 цей % збільшився до 73. В ЗДА тепер кожного року реєструється коло одного мільйона юнаків у віці 18-ох і більше років, як таких, що їх можна покликати до військової служби, але приймається до всіх родів збройних сил тільки коло 100,000 річно. Під час другої світової війни військові комісії узнавали за нездібних до військової служби коло 30% молоді. Теперішній стан турбує відповідальні чинники, які дбають про оборону країни.

В АМЕРИЦІ

● **Шеф штабу летунства** ген. Томас Д. Вайт, зізнаючи в підкомісії видатків Палати Репрезентантів, заявив, що летунство зовсім не припинило продукувати ракети типу „Бомарк - Б", які є призначені для протилетунської оборони. Летунство тільки обмежило видатки на продукцію цих ракет.

● **Місяць березень** — це місяць Американського Червоного Хреста, який у минулому році допомагав десяткам тисяч членів американських збройних сил та цивільних осіб, які були в потребі внаслідок стихійних катастроф та різних інших нещасть. Жертву висилати можна до Відділів АЧХ, адресу легко знайти в кожній телефонічній книжці.

● **Сенатор - демократ** із Мізурі Джеймс О. Істленд заявив, що американська комуністична партія не покинула своєї цілі, бо в ній залишилися ті, члени що були її засновниками. Деякі комуністи відпали від партії, бо не могли „стравити комуністичної масакри в Мадярщині", інші покинули партію зі звичайного страху, але тверде її ядро не зражується підлістю своїх російських товаришів, ані не зважає на страх перед американськими законами, тільки змагає до здійснення комуністичних плянів.

● **Сенат** прийняв законопроєкт про заборону безплатних поїздок членів Конгресу і працівників урядових агенцій на тих кораблях, які дістають федеральні субсидії. Сенатор Дж. Вільямс заявив, що це було б неетично використовувати субсидіовані кораблі і одночасно вести переслухання в справі хабарів в телевізійних програмах.

ПОЧИНАЄТЬСЯ ПЕРЕПИС НАСЕЛЕННЯ ЗДА. КОЖНИЙ ЗОБОВ'ЯЗАНИЙ ВІДПОВІСТИ ПРАВИЛЬНО І ТОЧНО НА ВСІ ЗАПИТИ ПЕРЕПИСУВАЧІВ

Відзначка переписувачів-енумераторів

Вашингтон. — У п'ятницю, 1-го квітня, 160.000 енумераторів, урядовці в федерального Переписного Бюра при Департаменті Торгівлі, почнуть перепис населення, що триватиме два тижні, хоч у фармерських околицях може дещо продовжитись, але не пізніше, як до кінця місяця. Сподіваються, що кожного дня переписуватиметься кругло 10 мільйонів осіб. Перепис має встановити кількість населення З'єдинених Держав в дні 1-го квітня і тому, хоч би переписувач загостив до вашої хати пізніше, він тим не менше вимагатиме вияснень того стану, який існував 1-го квітня. Це значить, що коли б, наприклад, переписувач прийшов щойно 5-го квітня, а дитина народилася 3-го квітня, то він її не зарахує до стану населення, натомість зарахує особу, яка 1-го квітня жила, хоч би вона 2-го квітня померла. Всі переписувачі повинні мати відповідну відзначку, взірець якої подано тут на фотознімці. Крім того, переписувачі матимуть ще великі портфелі із написом „ПЕРЕПИС З'ЄДИНЕНИХ ДЕРЖАВ 1960". Кожна особа зобов'язана відповісти правильно і точно на всі запити. Згідно із законом, за відмову відповіді передбачається кару гривною в сумі не більше, як 100 долярів або кару в'язниці не більшу, як 60 днів, або обидві кари разом. За неправдиві відповіді закон передбачає кару гривни в сумі не більшій, як 500 долярів та кару в'язниці не більшу, як один рік, або обидві кари разом. В дальшому виявляється, що не всі місцевості мають точно такі самі переписні формуляри. Наприклад в Ню Йорку на розісланому поштою основному формулярі є рубрика запитів: „Де ця особа народилася: в ЗДА, Порто Ріко чи деінде" та „Як що не народжена в ЗДА або Порто Ріко, чи є тепер громадянином ЗДА". Тих рубрик немає в квестіонарах, що їх дістали, наприклад, мешканці Джерзі Сіті.

У першому дні перепису охоплені будуть переважно готелі та всі ті приміщення, що приймають людей на ніч та які мають щонайменше 50 або більше ліжок і беруть за переночування не менше $1.25. В першому дні буде „переписаний" також президент Айзенгавер з родиною і перепис в Білому Домі переведе директор Переписного Бюра д-р Роберт В. Бурджес. Вже тепер відомо, що „та особа", себто президент Айзенгавер має в своєму мешканні 132 кімнати. Як уже у вчорашньому числі „Свободи" поінформовано, запити про країну народження переписної особи, її батьків та про матірню мову перед поселенням в ЗДА, ставитиметься тільки кожній четвертій родині. Коли хто з наших громадян буде між тими „четвертниками", важливо, щоб він точно і совісно назвав країну свого народження чи народження своїх батьків, згідно з правдою Україною, а не означував її назвою держави, до якої в тому часі належала та українська територія, на якій він народився чи народились його батьки. Кому такі запити не будуть поставлені, значить він не є тією „щочетвертою" родиною і з того приводу не повинен робити будь - яких труднощів переписувачеві у виконуванні його обов'язку.

Сенатська комісія пропонує заходи на зменшення числа безробітних

Вашингтон. — Сенатська комісія, зорганізована для розв'язання справи безробіття, вирішила, що треба конче щось зробити вже тепер, щоб не допустити до зросту числа безробітних, яке тепер не є велике, але яке може дуже збільшитися, бо в найближчій декаді число робітних сил збільшиться на 13,500,000, а число нових місць праці може не збільшуватися в такому самому темпі. Вже й тепер, при незначному числі безробітних, в деяких районах число незатруднених виносить 25 відсотків всіх потенціяльних робітних сил. Демократи мають свої пляни, як недопустити до збільшування числа безробітних, а республіканці в цій справі дуже обмежені. Демократична більшість пропонує: 1. Змінити фінансову і економічну політику уряду, щоб зростала економіка країни. 2. Збільшити економічну допомогу тим районам, які відстають економічно. 3. Змінити забезпечення проти безробіття, та дати більшу допомогу тим, які не матимуть праці. 4. Перевишколювати робітників, щоб могли ставати фахівцями в добі механізації. 5. Поліпшити працю урядових бюр праці.

Конґресова комісія обмежує іміґраційний законопроєкт конґресмена Волтера

Вашингтон. — Правнича Комісія Палати Репрезентантів значно обмежила іміграційний законопроєкт конгресмена-демократа з Пенсилвенії Френсіса Волтера. Конгресмен Волтер пропонує без жадного часового обмеження допускати політичних втікачів, які є під опікою Високого Комісара для справ втікачів при Об'єднаних Націях, а Комісія вирішила, що тих втікачів можна допускати до ЗДА тільки до 30-го травня 1962 року. Волтер протестував проти цього часового обмеження, кажучи, що воно не дозволить на докладну перевірку тих, що хочуть прибути до цієї країни. Комісія вирішила, щоб тільки одну п'яту з політичних втікачів, що є під опікою Високого Комісара ОН, допустити до ЗДА, а Волтер безуспішно протестував і проти цього обмеження. Нові іміґранти мали б дістати дозвіл прибути до ЗДА на протяг двох років, а пізніше, коли б вони виявилися успішними, то дістали б дозвіл на постійний побут і мали б право старатися про американське громадянство.

● **До Москви** вернулися чотири совєтські вояки, вирятовані на відкритих водах Тихого океану американським літаконосцем, після того, як вони перевели 49 днів на пошкодженому совєтському висадному човні. Совєтським воякам влаштовано прийняття, як героям. Один з них виголосив продиктовану йому раніше партійними пропаґандистами промову, в якій він славив комуністичну систему, що, мовляв, дала їм, 4-м воякам, силу перетривати все лихо.

● **В Ню Йорку** помер у віці 101-го року Ліо М. Кан, який і курив і пив, а свою довговічність завдячував, як сам казав, „цілковитому щастю".

РАДА БЕЗПЕКИ ОН ОБМІРКОВУЄ СТАН У ПІВДЕННІЙ АФРИЦІ

Об'єднані Нації. — Внаслідок скарги від 29-х країн азійсько-африканського бльоку в Об'єднаних Націях зібралась в минулу середу Рада Безпеки тієї міжнародної установи. Її теперішній президент, американський амбасадор в ОН Генрі Кебот Ладж не переводив формального голосування, хто є „за" чи „проти" поставлення на денний порядок Ради Безпеки ситуації у Південній Африці, тільки ствердив, що Рада Безпеки прийняла таку справу на свій денний порядок з уваги на брак будь-якого спротиву. Все ж, згодом у своїх промовах Англія, Франція і Італія висловили сумніви, чи дійсно Рада Безпеки покликана до обмірковування такої справи, як расова політика в Південній Африці, що є внутрішньою справою тієї країни. Голосуючий Генрі Кебот Ладж пояснив, чому ЗДА підтримали внесення азійсько-африканських країн. Він признав, що в різних країнах у світі — включно з З'єдиненими Державами (заявив він) — немає ще ідеального стану громадянської рівности та громадянських свобід. Але він звернув увагу на різницю між тими країнами, які змагають до поліпшення того стану в напрямку зрівнювання всіх громадян в їх правах, та тією країною (Південною Африкою), політика якої йде в протилежному напрямку. Скарга азійсько - африканських країн поклікувалась на чартер ОН, що наказує шанувати принцип рівности рас, статей і віри, як теж на небезпеку для міжнародного миру, що може вийти з ситуації у Південній Африці. Представник Південної Африки Бернардус Г. Фурі палко заперечував Об'єднаним Націям право втручатися до внутрішньої політики Південної Африки. Він твердив, що стрілянина до чорних демонстрантів в Південній Африці, що спричинила в минулому тижні кругло 80 жертв, стояла у зв'язку з „місцевими заворушеннями" та що сам південно-африканський уряд рішив уже покликати окрему комісію для розгляду причин і виявлення винуватців. У широкому світі, мовляв, в різних країнах раз-у-раз бувають стрілянини, заворушення і масові вбивства і Рада Безпеки такими речами не турбується. Бернардус Фурі заявив, що він обмежується до цієї заяви та не братиме участи в дальших нарадах Ради Безпеки. Після того він відійшов з свого місця за столом 11-х членів Ради Безпеки, але заняв дальше місце, як обсерватор. Речник Індії Ц. С. Іґе порівнював ситуацію в Південній Африці з ситуацією в Німеччині після приходу до влади Гітлера, а політику південно-африканського уряду супроти муринів — з політикою гітлеризму супроти жидів. Рада Безпеки засідатиме, мабуть, до п'ятниці цього тижня. Покищо не зголошено ніякої резолюції.

Мекміллен закінчив своє перебування в ЗДА

Вашингтон. — Англійський прем'єр Геролд Мекміллен закінчив свої наради з керівними американськими чинниками. Крім нарад безпосередньо з президентом Айзенгавером і його найближчими співробітниками, Мекміллен виступив перед сенатською Комісією для закордонних зв'язків і з її членами був на спільному обіді. За пресовими коментарями, Мекміллен не дуже вдоволений з висліду своїх розмов в Америці: воно стосується не так справи закінчення атомових дослідів, щодо чого між ним і Президентом дійшло до порозуміння, як радше справи економічних відносин в Европі. Вашингтон підтримує ак звану інтеграційну політику 6-членного Спільного Господарського Ринку, а Лондон боїться, що економічна боротьба між західньо-европейськими державами доведе до послаблення військової та політичної солідарности внутрі НАТО.

В Еспанії приготовляться повернення монархії

Мадрид. — У маленькому містечку Ляс Кабезас в ізольованому палаці маркіза де Комілляса, стрінулись у минулий вівторок голова еспанської держави ген. Франсіско Франко і претендент до еспанського престолу, син останнього еспанського короля Альфонса XIII Дон Хуан де Бурбон. Темою їхньої наради була дальша доля сина Дон Хуана, 22-річного Хуана Карльоса, який покінчивши військову школу в Еспанії вернувся до місця добровільного вигнання свого батька в Португалії. За газетними інформаціями, між генералом Франком і князем Дон Хуаном прийшло до порозуміння, що Хуан Карльос вертається до Еспанії на дальші студії. Ген. Франко віддасть йому до розпорядження окремий палац за 30 миль від Мадриду і Дон Хуан почне користуватись вже різними привілеями наче член королівського дому. Однак Дон Хуан відмовився зректися своїх претенсій до престолу у користь свого сина. Ця справа все ще „висить". Ген. Франко очевидячки готов проголосити у відповідній хвилині приверненя монархії в Еспанії з Хуаном Карльосом на престолі.

8 кубинських єпископів в пастирських листах протестують проти комунізму в уряді

Гавана. — З церковних кол повідомляють, що 8 римокатолицьких єпископів мають готові пастирські листи, які мають священики відчитати по всіх церквах в найближчі дві неділі і в яких релегійні провідники країни мають протестувати проти сильного зросту комунізму під режимом прем'єра Фіделя Кастра. В тих листах єпископи мають також висловити своє невдоволення з того, що в урядових колах панує таке наставлення, яке сприяє і заохочує до клясової боротьби і яке спричинює ненавість до тих, які відважуються критикувати теперішній уряд. Президент Айзенгавер на пресовій конференції висловив невдоволення з того проводу, що досі немає жадного поступу в поліпшенні відносин між ЗДА і Кубою. Прем'єр Кастро далі змушує мовчати всіх тих, які ще мали відвагу мати інший погляд на хід подій на Кубі, і 30-го березня наказав „заморозити" особисті банкові конта двом братам Абелеві і Гояррові Местре, власникам єдиної, ще незалежної телевізійної і радіової стації СМКв. Це зарядження свідчить про те, що і ці стації мусітимуть припинити хоч сяк-так вільні передачі, і перейдуть під повну контролю уряду.

● **У Шотляндії**, недалеко Глесґова, сталась найбільша катастрофа пожежі, відома в Англії від останньої війни. Вилетіла в повітря горальня, в якій, м. і., був збірник шотляндської віскі вартости на $28,000,000. У тому часі в горальні було 20 пожежників, — всі вони згинули. Величезним зусиллям удалося зльокалізувати пожежу. Княжна Марґарита відклала заповіджений приїзд до Глесґова та поїхала на місце катастрофи.

В ПІВДЕННІЙ АФРИЦІ ПРОГОЛОШЕНО ВИЙНЯТКОВИЙ СТАН

Альберт Лютгулі, президент південно-африканської фракції в Африканському Національному Конґресі, ув'язнений у зв'язку із заворушеннями в Йоганнесбурґу.

Бернардус Гергардус Фуріє, південно-африканський делеґат до Об'єднаних Націй обороняв у Раді Безпеки заходи його уряду для ліквідації заворушень в Південній Африці.

Йоганнесбурґ. — У Південно-африканській Унії ситуація щораз загострюється на тлі тамошньої расової політики. У Південно-африканській Унії є кругло 14 мільйонів населення, в тому 3 мільйони білих европейського походження, 9 мільйонів автохтонних муринів та 2 мільйони інших кольорових, головно індійців. Прем'єр біло-націоналістичного уряду Гендрік Верверд проголосив в минулу середу вийнятковий стан, що обов'язуватиме в 80-х округах на всіх 300 округ. Однак ті 80 округ — це найбільш залюднені промислові частини краю з усіми більшими містами Унії. Проголошення вийняткового стану попереджено виарештуванням 234-х найвидатніших опонентів проти расової політики уряду, в тому числі й деяких білих духовників, як теж лідерів лібералів. Будинок парляменту в Кейптавні окружений сильним кордоном поліції. Перед будинком парляменту відбулася мирна демонстрація 30.000 муринів, що примаршували туди з різних околиць країни. У Південно - африканській Унії, де націоналістичний уряд веде расову сеґреґаційну політику, міністер судівництва Франсуа Еразмус закинув двом керівним муринським організаціям — Африканському крайовому Конґресові і Пан - африканському Конґресові — що вони повели акцію „на межі революції" і що він поставив внесення на проголошення обох тих організацій поза законом. Ця його заява в парляменті була проголошена в той сам час, як в різних місцевостях Південної Африки продовжувались муринські заворушення. Спалено багато церков і шкільних будинків, у сутичках з поліцією було знову кількох убитих і багатьох ранених. Уряд заявив, що він рішив викликати військо для здавлення заворушень. 21-го березня згинуло — за офіційним проголошенням — не 72, а 89 осіб. Одноденний протестаційний страйк, проголошений названими муринськими організаціями, насправді спаралізував все господарське життя країни. Спонтанний спротив проти обов'язку кожного мурина і муринки носити завжди при собі довідку, де поліція записує кожну зміну адреси і праці, дійшов до того, що мурини публічно масово спалюють отримані довідки. Уряд був примушений „тимчасово" припинити важність того свого розпорядку.

У Парижі відбувається з'їзд 15-ох західніх міністрів військових справ

Париж. — Від четверга 31 березня ц. р. відбувається у Парижі з'їзд міністрів (секретарів) оборони 15-ох членських держав Північно - Атлантійського пакту (НАТО). Англійський міністер оборони Геролд Воткінсон має замір — за твердженням газет — оспорювати виготовлений три роки тому оборонно - стратегічний плян НАТО, за яким треба на три місяці мати повні запаси зброї й інших матеріялів, потрібних для оборонної війни. Англійські військові фахівці впевняють, що найближча атомова війна буде найдовше тривати один місяць, а не три місяці. Зате вони радять підвищити скількість наземного й іншого війська в західній Европі та прискорити поставлення на ноги 12-х повних західньо - німецьких дивізій, які бодай частинно виповнили б порожнє місце, що постало після відтягнення пів мільйона французьких вояків з Европи до Альжиру. Так само американський секретар оборони Томас Гейтс має накликувати до збільшення, а не поменшування оборонних заходів европейських членів НАТО.

У СВІТІ

● **Новий прем'єр Цейльону** Дудлі Сананаяке заявив, що його уряд приготований на те, що вкедовзі прийдеться розв'язати новообраний парлямент і розписати нові вибори, які дали б виразну парляментарну більшість. Останні вибори відбулися тільки 19 березня ц. р. Уряд Сананаяке є насправді урядом меншости, залежний від доброї волі різних груп, що не мають своїх репрезентантів в уряді.

● **Західньо - німецький канцлер Конрад Аденауер** перебуває тепер з відвідинами в Японії. Комуністи і їх поплентачі розвинули з цього приводу завзяту кампанію проти уряду Нобосуке Кіші, який ніби відновлює воєнний союз з „фашистською" Німеччиною. Прем'єр Кіші заявив, що в нарадах з Аденауером взагалі не було мови про військові справи.

● **Президент З'єдиненої Арабської Республіки** Ґамаль Абдель Нассер прибув з відвідинами до Індії. Хоч він веде виразну просовєтську закордонну політику, проте заявляє що Індія і названа його Республіка (Єгипет і Сирія) — це дві передові невтральні країни світу. 100,000 індійців вітали Нассера по дорозі з летовища до палацу в Ню Делі.

● **Комуно - польський** податковий уряд зголосив претенсію до Католицького університету в Люблині на заплату залеглих податків у висоті 5 мільйонів злотих, себто $146,000. Люблинський університет — одинокий в країнах за залізною завісою, який не підлягає державній владі і не навчає за комуністичною навчальною схемою. Він має 1,400 студентів. Комуно - польська влада залишила його під адміністрацією католицької церковної єрархії, але всякими шиканами змагає до його ліквідації. Університет бориться арґументом, що він — не зарібкова установа та що всі навчальні установи в Польщі звільнені від податків, ба — утримувані на державні кошти.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917. — authorized July 31, 1918.
Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Сіті і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок, — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City and Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
Адреса: SVOBODA", P.O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Переписні інформації, логіка і дійсність

Саме сьогодні 160.000 урядовців, енумераторів Переписного Бюра при федеральному Департаменті Торгівлі у Вашингтоні, почали стукати до дверей кожної хати, ведучи передбачений законом перепис населення З'єдинених Держав. Перепис почався Першого Квітня, що його тут називають April Fool і що в Европі відомий під назвою prima Aprilis, коли то, згідно з традицією, можна жартівливо з кожного „робити дурня" та всіляко один одного „натягати". Цей „пріма - апрільський" жартівливий дух припадково закрався і в інформації про перепис населення.

У зв'язку з цим переписом, що відбувається кожних десять років „Свобода", як кажуть, вдарила у „великий дзвін" з цілком зрозумілих причин. Уже бо з кінцем лютого УККомітет подав інформацію, що його зусилля, як і зусилля інших наших інституцій в тому напрямку, щоб у цей перепис були включені запити про походження та матірню мову, закінчилися успіхом, і директор Переписного Бюра повідомив голову УККА, що запити в цій справі будуть включені в перепис населення. Ясно, що треба було бити у той великий дзвін, щоб громадяни українського походження не пропустили цієї нагоди. Правда, директор Переписного Бюра в листі до голови УККА зазначив, що пересилає йому формуляр переписного квестіонара, який дістане кожна четверта родина, але не сказав, що запити в справі країни народження і матірньої мови будуть відноситися тільки до кожної четвертої родини.

Сумніви виникли, коли поодинокі родини дістали поштою білі формулярі і почали алярмувати „Свободу". Отже, справу треба було перевірити. Негайно представник „Свободи" відвідав місцеву станицю Переписного Бюра і дістав інформації, що ці білі формулярі не є остаточні, і що запити про країну народження та мову ставитимуть урядовці-енумератори кожній переписуваній родині. Це запевнення мало своє потвердження в деяких вияснениях американської щоденної преси. Наприклад, „Ню Йорк Таймс" з 13-го березня подав про перепис широку вістку, починаючи її на 1-ій сторінці та продовжуючи на 74-ій. Для точности зацитуємо саме з цього числа „Н. И. Таймсу" інформацію, в якій м. і. сказано: „З усіх заходів, що їх плянує Бюро (Перепису) для запевнення точности в переписі населення 1960 р., Advance Census Report є одним, що з ним найбільше людей матиме до діла... Квестіонар, має всі ті запити, що їх ставитиметься в основному переписі, і вимагає, щоб відповіді були виповнені наперед. Це значить, що Мама і Тато матимуть п'ять чи десять днів часу, щоб пригадати собі дитину, яка бавиться на горішньому поверсі, пригадати, коли вони перенеслися до теперішнього дому, скільки годин працював Тато минулого тижня чи скільки років ходив до школи кожний член родини..."

Сконфронтувавши ці інформації „Н. П. Таймсу" з двома квестіонарами Переписного Бюра, можна було ствердити, що таких запитів, як про освіту, час праці і ін., немає в білому формулярі, натомість вони є в синьому, і це наводило логічний висновок, що представник місцевої станиці Переписного Бюра мав рацію, що саме ці злегка сині формулярі будуть основними в переписі населення і що їх виповнюватиме кожна особа. На цій підставі „Свобода" й дала відповідне публічне вияснення на численні запити в цій справі.

Все ж таки, не позбувшись ще деяких сумнівів, Редакція того самого дня, як подавала публічне вияснення, звернулась окремим листом до директора центрального Переписного Бюра у Вашингтоні, прохаючи авторитетного вияснення, кому і коли під час перепису будуть поставлені запити про країну народження і матірню мову. В середу, 30-го березня, саме тоді, як газета йшла на пресу, наспів з Вашингтону лист Переписного Бюра, датований 28-го березня, підписаний паном А. В. фон Струве. Цей лист уже не залишає жадного сумніву, що квестіонарі із запитом про країну народження та матірню мову дістане тільки кожна четверта родина. Одержавши цю інформацію, „Свобода" негайно передала її своїм читачам.

Очевидно, що після такої плутанини, сьогодні, вже навіть після листа з Переписного Бюра, людина вагалася б „присягнути", чи справді все так є, і ми не були б здивовані, якби ще й ця остання інформація мала „щілини". В кожному разі „Свобода" із чистою совістю може ствердити, що зробила все, що вважала за необхідне, щоб ситуацію вияснити.

Очевидно, що „великий дзвін", у який „Свобода" дзвонила в зв'язку з цим переписом та можливістю ствердити в ньому наше походження, ні в чому своєї актуальности не втратив. Навпаки, факт, що тільки кожна четверта родина матиме нагоду ствердити своє походження, вимагає тим більшої освідомлюючої акції, щоб усі наші земляки, які попадуть між тих „четвертників", ствердили своє українське походження.

Розглядаючи справу на основі дотеперішньої інформації, можна все ж таки мати поважні сумніви, чи таке включення запитів про походження і мову може бути переведене дуже справедливо і чи віддаватиме дійсний стан і образ етнічного складу населення країни. Тут бо є вже куди ширше поле для всіляких пересудів. Не уявляємо собі, що такий перепис можна провести інакше, коли кожний урядовець - енумератор буде зобов'язаний на кожних чотириста виповнених чи зібраних ним виповнених формулярів представити 100, що включають запити про походження і мову. Яку методу він, урядовець, застосує в своїй праці, це вже, мабуть, залежатиме від нього. Уявімо собі, що урядовцем є людина, яка має пересуди і наставлення проти українців. Чи додержуватиме він системи, що запит про походження і мову треба поставити тій „четвертій родині", якщо знатиме, що вона українського походження, чи застосує методу „сумаричну", себто постарається, щоб на 400 переписаних було 100 таких, що відповіли на запит про походження і мову не доконче в порядку „кожного четвертого". Також не маємо уявлення, як виглядатимуть кінцеві підсумки й висновки. Натомість з усією певністю можна ствердити: такої ситуації ніхто не змінить, і тому впродовж цих двох тижнів, протягом яких відбуватиметься перепис, ми повинні без зайвих труднощів виконати свою законну повинність і совісно та точно відповісти на всі ті запити, які будуть нам поставлені.

Церква на сторожі

Властиво, небагато змінилося від того часу, коли Сталін, поінформований про вороже до комунізму становище Папи, глумливо запитав: „А скільки в нього дивізій?" Не було й нема у Папи ніякої збройної сили, ніякої фізичної екзекутиви. Але був і є той велетенський моральний авторитет, який є авторитетом Церкви, що впродовж свого двотисячорічного існування бачила вже чимало безбожницьких сатрапій, які спиралися на своїй ніби вічній, непереможній мілітарній силі — і безслідно зникали. Не змінився матеріялістичний безбожницький характер совєтського режиму, що керує міжнародним комуністичним рухом. В СССР знищено всі Церкви з винятком колишньої цареславної, що її нинішня єрархія стала слухняним знаряддям комуністичного режиму. Не закрито там усіх святинь тільки для того, щоб не затулювати такого контрольованого вентилю опозиційних почувань підсовєтських громадян, і щоб мати перед закордоном доказ „свободи віровизнань" в СССР. Але Ватикан завжди є для комунізму ворогом ч. 1. Міжнародний комунізм поборює, де може, Церкву, а коли десь стушовує цю боротьбу, як ось, наприклад, у Польщі, то лише з опортуністичних причин, щоб не провокувати занадто численних вірних.

В останніх днях світ знову дістав наявний доказ, що становище Католицької Церкви до комунізму та його московської централі не змінилося. У жалюгідному видовищі, що ним стала подорож Хрущова по свободолюбній Франції, з десятками тисяч французьких комуністів та їх спанталичених поплентачів, які віватують на честь Хрущова в Марселі і інших доменах Конфедерації праці, одним з направду світлих моментів було маніфестаційно - вороже становище Церкви. Ціле духовенство у Франції дістало заборону брати участь в будь-якому прийнятті на будь-якому терені у честь „гостя" У чудовому Реймському соборі погашено в день приїзду Хрущова світла, зникли духовники і чашу забрано з кивота, на випадок, якщо б Хрущов захотів оглянути цей рідкий пам'ятник християнської віри й культури. Посадник Дежону, духовник, щоб не вітати Хрущова, виїхав на той день поза місто. У пастирському листі кардинала Герліє пригадано, що Хрущов є репрезентантом режиму, який винищив тисячі духовників і десятки тисяч вірних тільки за те, що вони були вірні своїй релігії.

У часах, коли страх перед атомовою війною, якою Москва шантажує людство, змушує всміхатися до вбивників, стискати їм руки та шукати компромісів, джерелом великої потіхи є свідомість, що існує в світі чинник, який не знає компромісу з червоною Москвою. Існує чинник, який не має дивізій, але стоїть на сторожі Христової віри, що не визнає компромісу з ворогами правди і справедливости.

РІДНА МОВА

із книги „МАНДРИ"

Нехай дорогами без міри
Мене долає самота, —
Багаття полум'я і віри
В душі вітально розквіта.

Багаття духу і надії —
Це ти, болгарська „родна реч",
Мене окрилюєш і грієш,
Для мене ти — і щит, і меч!

Без тебе — шлях лише в могилу;
З тобою — оживаю вщерть,
Бо ти даєш могутню силу,
Сильнішу за життя і смерть.

З тобою — воскресаю знову,
В світах не відаючи мук,
О запашна болгарська мово,
Мій заповітній клич і звук!

ХРИСТО ОГНЯНОВ
З болгарської переклав — ЯР СЛАВУТИЧ

21 березня 1960

Любомир О. Ортинський

З „ДІЯЛЬНОСТИ" Л. ПАЛАМАРЧУКА

Слідкувати за працею міністерства закордонних справ Української ССР важко тому, що воно проявляє тільки сезонову і до того ж дуже обмежену діяльність. Практично „закордонна політика" УССР зводиться до виготовлювання та виголошування пропагандивних промов під час сесій Генеральної Асамблеї ОН, до кількох прийнять в Ню Йорку і до поїздок представників того міністерства на київське летовище, щоб вітати чужинецьких відвідувачів. Властиво це і все, що сяк-так можна ще підтягнути під поняття зовнішньополітичної його діяльности.

Тяжче погодити загальноприйняті функції міністра закордонних справ з тими, які виконує Паламарчук, тобто з його редакторською працею, що, як виглядає, забирає в нього дуже багато часу. Звичайно, в міністерствах закордонних справ західніх країн теж редагують і теж дещо видають, але роблять це не міністри, а секретарі чи радники. Інакше в міністерстві УССР. Грубезну книгу перекладів різних міжнародних договорів і конвенцій зредагував ніхто інший, як Лука Паламарчук.

Під промовистою назвою „Українська ССР в міжнародних відносинах" ця книга на 748 сторінок друку появилася у видавництві Академії Наук УССР наприкінці 1959 року. В передмові, яку написав Паламарчук, є багато про „досягнення", що їх добилась УССР, і тільки побіжно згадано про властиву тему — зовнішню політику. „Зовнішньополітична діяльність УССР, — читаємо в цій передмові, — виявляється в активній участі УССР в багатьох міжнародних конференціях і особливо в роботі ОН". Далі йде перелік міжнародних конференцій, в яких брала участь УССР, і на цьому — кінець. А щоб якось прикрити разючу пустку чи безділля свого міністерства, Паламарчук написав: „Діяльність Української ССР на міжнародній арені багатогранна. Але про неї до цього часу дуже мало видано літератури. Цей збірник є першою спробою видати міжнародні документи українською мовою. В ньому читач зможе познайомитися з міжнародними актами, які складено за участю УССР або до яких вона приєдналась".

Після такого вступу йдуть переклади на українську мову статуту ОН і Міжнародного Суду, тексти договорів з Болгарією, Італією, Румунією, Угорщиною і Фінляндією, угода між УССР і Польським комітетом національного визволення (т. зв. Люблинський комітет — Л. О.), переклади додаткових протоколів до цієї угоди і переклади різних конвенцій ОН.

Без сумніву, факт перекладу на українську мову статуту ОН, мирних договорів та різних конвенцій є позитивним явищем. Можна тільки дивуватися, що сталося це аж в 1959 році. Але ж чи тільки до перекладів має зводитися діяльність міністерства закордонних справ? І чи його міністер не має відповідальнішого завдання, як редагування перекладів? Виходить, що після пропагандивних виступів Паламарчука в Ню Йорку він таки не має чого робити і мусить зайнятися редакторством. Почесне завдання, признаємо, але де ж тоді ця „багатогранна діяльність на міжнародній арені"? Виходить, в домі ч. 15 на вул. Карла Лібкнехта в Києві, де міститься міністерство Паламарчука — редакційно - видавнича контора?

Такий стан у міністерстві закордонних справ УССР. Закінчується сесія Генеральної Асамблеї ОН — завмирає життя в міністерстві. Ще хіба прозвітує Паламарчук про свої виступи перед Комісією закордонних справ Верховного Совєту УССР, — і зі шпальт київської преси міністерство зникає. Повних три місяці нема згадки про Паламарчука і його уряд, затихло і з голосним на переломі 1958-1959 т. зв. „відділенням дружби" УССР з чужинецькими країнами. І тільки 22-го березня появилася перша ластівка — повідомлення про створення відділу Т-ва СССР-Франція в Україні, яке очолив міністер вищої і середньої спеціяльної освіти УССР Ю. Даденков. Це і все.

Ось такий балянс першого кварталу 1960 р. з „зовнішньополітичної діяльности" міністерства закордонних справ УССР. А що діється на 67-ій вулиці в Ню Йорку, в приміщенні постійного представництва УССР при ОН? Коли йде про явну діяльність цієї інституції, тобто таку, про яку пише совєтська преса, то нам хіба відомо те, що писала видавана російською мовою київська газета „Правда Украины" з 19 березня ц. р.: „Серед чотирьох героїв, які 49 днів провели на бурхливому океані — два українські хлопці: Пилип Поплавський і Анатоль Крючковський... Ще 17 березня наш кореспондент пов'язався телефонічно з Ню Йорком. До апарату підійшла секретарка постійного представництва УССР при ОН Галина Миколаївна Чернявська. Почувши нашу просьбу, вона охоче взялася допомогти нам провести з хлопцями інтерв'ю... Знову на дроті Галина Миколаївна, яка з радістю повідомила: — Герої добре доїхали до Ню Йорку. Я говорила з ними вчора. Вони дуже зраділи, коли довідалися, що ними цікавиться українська преса... Ми часто співали, — казали хлопці. Репертуар був різноманітний. Українська пісня чергувалася з російською, а коли Ахат затягав татарську мелодію, ми підтягали, як могли... Американці зустріли нас тепло. Ще на авіоматці американський моряк, українець за національністю, Володимир Гетьман, варив нам борщ і робив вареники..."

На тому й закінчилася функція секретарки дипломатичного посольства УССР. Скликати, для прикладу, пресову конференцію і представити своїх відважних земляків — на це шеф представництва Удовиченко, напевно, дозволу у Соболева не дістав.

НА ТЕМИ ДНЯ

РОБІТНИЧІ СПІЛКИ І ВИБОРИ

Вибори відбудуться в перших днях листопада, але вже тепер політичні партії, робітничі спілки та інші суспільні й громадські організації підготовляються до цих виборів, які мають дати країні нового президента, 437 нових конґресменів і третину сенаторів.

Зорганізоване в Американській Федерації Праці — Конґресі Індустрійних Організацій робітництво не може бути байдужим до виборів, але з тактичних причин його провід аж до висліду номінаційних конвенцій, які відбудуться в липні ц. р., зайняв вичікуюче становище, хоч між робітничими провідниками дуже виразно видко прихильну тенденцію до сенатора-демократа Джана Ф. Кеннеді і ворожість до республіканця, віце - президента Ричарда М. Ніксона.

Голова АФП - КІО Джордж Міні має зараз після конвенцій скликати робітничих провідників, щоб заплянувати політику на час виборчої кампанії. Покищо провідники ведуть акцію в тому напрямі, щоб якнайбільше членів їхніх спілок взяло участь у виборах, бо виявилося, що в попередніх виборах відсоток робітників - виборців не був більший в порівнянні з відсотком виборців інших груп населення.

Поінформовані кола твердять, що серед робітничих провідників панують такі настрої у відношенні до окремих кандидатів на президента:

1) Численні робітничі провідники мають сантимент до міннесотського сенатора Гюберта Гомфрі, але підтримають у виборах массачусетського сенатора Джана Ф. Кеннеді, якщо в перших днях квітня він виграє в правиборах у Висконсині; опитування виявляють, що Кеннеді має здобути переважаючу більшість у тих правиборах.

2) Деякі робітничі провідники гадають, що Ніксон не є противником світу праці, як це виявилося під час його інтервенції в справі страйку сталеварів, але більшість провідників зорганізованого робітництва не люблять Ніксона.

3) І в 1952 і в 1956 році більшість робітників голосували за демократа Адлея Е. Стівенсона, але він програв у виборах, бо жінки цих робітників голосували за Айзенгавера. Гадають, що цього року так не буде, і тому можна рахувати на перемогу демократичного кандидата, яким правдоподібно буде таки Кеннеді.

4) Залишаються ще два демократичні кандидати, сенатори Стюарт Саймінґтон і Линдон Б. Джансон. Зорганізоване робітництво є проти кандидатури Джансона, який належить до консервативних демократів із Півдня. Робітничі провідники не мають застережень щодо сенатора Саймінґтона, але не вірять, що у правиборах він переможе своїх противників.

Вже тепер обраховують, що АФП - КІО дасть на виборчу кампанію в користь демократичних кандидатів понад мільйон долярів. Так було і в попередній виборчій кампанії, але виграв Айзенгавер.

Олег Лисяк

НЮ ЙОРК У НЕБЕЗПЕЦІ...

Якщо хтось думає, що хата, за яку він заплатив солідний „дави" і яку має сплачувати ще кількись там років, є вже його безспірною власністю, то може дуже легко помилитись. Одного дня такий власник хати може почути під своїми вікнами грізне „Гавґ", а на порозі побачити кількох чи кільканадцятьох представників племени Ірокезів чи Сюксів, які зажадають, щоб він негайно віддав їм ту свою хату і землю, на якій вона стоїть.

На щастя, індіяни не мають уже звичаю скальпувати людей, бо інакше могли б власникові хати зняти шкіру.

Справа в тому, що в останніх роках залишки первісних мешканців Америки пішли по розум до голови і, замість воювати томаговками, луками та стрілами, почали при допомозі спритних адвокатів вимагати від уряду ЗДА, щоправда, не віддання цілої Америки в їх руки, але — заплати за те, що американський уряд у них сто, двісті чи більше років тому купив, просто таки забрав або ж винорендував.

Всього індіянські племена вимагають від уряду ЗДА заплати в сумі 1,320,000,000 долярів. Що то є? Один штучний сателіт більше коштує...

При тому індіяни вимагають заплати навіть за ту землю, яку американський уряд купив чи винорендував не безпосередньо у них, але в зовсім когось іншого. Зокрема, Аляску уряд ЗДА купив у москалів за, здається, сім мільйонів долярів, а Луїзіяну у Наполеона за 15 мільйонів долярів.

Найбільше потерпають з приводу індіянської ревіндикаційної акції мешканці Ню Йорку, зокрема нашого Манґеттену. Щоправда, аж не так багато наших людей мають власні хати на Манґеттені чи взагалі в Ню Йорку, але все ж небезпека для нашого стану посідання дуже грізна. Зокрема після того, як вийшов друком у видавництві „Меридісн" цікавий провідник по Ню Йорку Кейт Саймона, в якому авторка виявляє незвичайно тонке знання міста. В тому провіднику, який має назву „Ню Йорк — Плейсіс енд Плежерс", маємо багато згадок про „український" Ню Йорк, а на сторінках 49-51 досить докладно описано „Арку", „Говерлю", „Сурму" і т. д., включно з „делікатним тоном" голосу Славка Пастушенка.

І тепер все це в небезпеці. Виявляється, що плем'я Скетікук, яке було колись власником Манґеттенського півострова, зовсім не продавало своїх ґрунтів за 24 доляри. Правники твердять, що Скетікуки взагалі не були правними власниками острова, а було ними інше плем'я, і навіть це друге плем'я не продавало нікому Манґеттену, а тільки винорендувало на 99 років. Ну, а що вже 99 років минуло і оренда давно скінчилася — то можуть бути турботи. Як кажуть, Скетікуки особливо заїлися на те місце, де тепер стоїть Український Народний Дім. Старі індіяни кажуть, що на тому місці, де розташувалася бара, стояло колись шатро головного ватажка Скетікуків — „Буйволового Крила", і то якраз в тому кутку, де найбільше любить сидіти Мирон Лепкалюк. Чого доброго, може там одного дня з'явитися ватага індіянів і почати ревіндикацію „віґваму" свого ватажка.

А що як індіяни почнуть малювати на стінах наших не сплачених ще хат гасла „Юкі, ґов гоум! Гавґ!?" Що зробимо ми, справедливі американські громадяни, коли котрийсь із нащадків ватажка Скетікуків почне пропаганду за наше повернення на „родіну"?

Одне лише може нас врятувати: коли у переписі населення якнайбільше нас запишеться як українці (а не як колишні поляки, москалі чи чехи) і коли виявиться, що нас справді бодай мільйон в Америці, тоді індіяни схаменуться і дадуть нам спокій, бо нас буде більше, ніж їх.

Тож, увага, ми в небезпеці! Рятуймося — записуймося як українці!

ЛИСТИ ДО РЕДАКЦІЇ

ЩЕ ПРО НАШІ ПЕКУЧІ ПОТРЕБИ

З приводу мого листа до „Свободи" (див. число за 1 березня ц. р.), в якому я порушив справу Національного Датку, багато людей висловили мені признання. Вони зазначили, що платникам і неплатникам Національного Датку часто цікаво конкретно знати, на які потреби УККА необхідні гроші, як я то вичислив у своєму першому листі і, мовляв, тоді люди охопніше жертвують на УНФонд.

Я з приємністю приймаю цю заувагу і в цьому листі дозволяю собі вказати на деякі дальші, на мій погляд, пекучі потреби.

Справа торкається політичної активности УККА на зовні. Це — передовсім наш зв'язок з Об'єднаними Націями. Як відомо, Об'єднані Нації засідають і мають резиденцію в Ню Йорку, як кажуть, під боком нашого УККА. Це є надзвичайна, просто фантастична, нагода, а, між тим, ми її належно не використовуємо.

Правда, раніше такий зв'язковий від УККА був, але від якогось часу — через брак персоналу в канцелярії УККА, йому доручено іншу технічно - канцелярську працю і цей зв'язок припинився. Брак належних коштів і тут стоїть нам на перешкоді. Між тим, для цієї праці потрібно нам навіть не одного зв'язкового, а хоч-би два-три, як відомо, в ОН та їх Комісіях засідають представники зі всього світу і одній людині обслужити їх абсолютно неможливо: треба ж знати історію кожної держави, її сучасний стан і „болючі" місця.

І донедавна це так і було, бо зв'язковий УККА д-р В. Шандор (тепер „секретарка" нашої канцелярії) потрапив нав'язати добре знайомство і діловий та приязний контакт з цілою низкою представників більших і менших держав.

Отже — справа ясна: мусимо платити свій Національний Даток, щоб УККА міг збільшити свій персонал в канцелярії і дати змогу цим розширити нашу політичну активність, нашу живу оперативність.

Петро Павлович
віце-президент УККА

Наталя Павлушкова

СВУ і СУМ

(7)

В міжчасі події розвивалися далі. Спеціяльною постановою ЦК Комсомолу УССР була розгорнена величезна кампанія паплюження ідей СВУ і СУМ-у, що мусіла протиділяти загрозливому, особливо під час колективізації, їх поширенню серед українськоог суспільства. Уповноважені різних парткомів знову проводили збори на фабриках, заводах і установах, по містах і селах. В большевицько-сфальшованій інтерпретації представляли вони ідеї СВУ-СУМ-у. Під натиском режиму багато патріотів - українців, особливо вчителів і молоді, переїхало на Кубань і Донбас, де розгорнули не малу працю. Як пише О. Болотенко в своїй книжці „Козацтво і Україна", „багато юнаків у Донбасі, на Кубані та на Чорноморщині були в організації СВУ, і тут чи не найліпше вони заховалися після процесу, аж до приходу німців".

У 1935 р. в Києві, Харкові й Прилуках розповсюджено летючки за підписом СВУ і СМУ-у. Деякі з цих летючок були виконані друкарським засобом, отже десь у державних друкарнях. Цим СВУ і СУМ знов заманіфестували, що вони живуть і діють. В серпні 1942 року в Києві, на підпільному з'їзді українських самостійників, брали участь давні члени СВУ і СУМ-у, що були в організації ще з 1927 - 1928 років. СВУ і СУМ ніколи не були викриті остаточно й до кінця.

Американський дослідник національних антибольшевицьких рухів на Сході Европи, Джон Армстронґ, описуючи національний спротив українців обом окупантам під час другої світової війни, згадує сумівця Шерстюка і колишніх сумівців з Павлограду, вихованців Шопина, які зорганізували національне життя в своєму місті під німецькою окупацією. Багато фактів участи бувших членів СВУ -СУМ-у в УПА і в інших формаціях чекає на своє насвітлення. Український нарід не забув керівників СВУ - СУМ-у, і через дванадцять років після процесу, в 1942 році, на письмовому столі голови міста Києва проф. В. Богазія опинилися сотки листів з Києва, Харкова, Полтави, Кременчука, Павлограду, Кривого Рогу, Дніпропетровського, Чернігова, Одеси, Херсону, автори яких просили поставити перед німецьким військовим командуванням справу виміни Єфремова, Павлушкова, Чехівського, Дурдуківського і ін. на полонених комуністів.

***

Московсько - большевицький окупант розцінив керівників СВУ - СУМ-у, як своїх найнебезпечніших ворогів. Про це свідчить їх доля, яку він їм наготував.

Сергій Єфремов скінчив свої дні не в звичайній в'язниці чи на засланні, але в спеціяльному політичному ізоляторі, в камері під водою, вже напівсліпий у Володимирі на Клязьмі. Йому відібрано навіть папір і олівець до писання.. Так згинув Великий Син України.

Миколу Павлушкова, Володимира Чехівського, Гермайзе, Ганцова, Слабченка, Барбара і Удовиченка тримали в спеціяльному Саватьєвському ізоляторі на Соловках, що був тюрмою в тюрмі. Миколі Павлушкову і Володимирові Чехівському в 1937 році, не випускаючи з ув'язнення, додали ще кожному по десять років. Додаткову кару призначено пізніше і декотрим іншим в'язням з СВУ і СУМ-у. Всі ці роки були для них роками безперевних мук. Кожен день забирав їм сили і надії. Підтримували їх зрідка листи від родини і дружба в'язнів між собою. Знаю від Павлушкова, що в ізоляторі він особливо дружив з Ганцовим, Гермайзе і Барбаром. Ще в Харкові, на побаченні, казав мені Микола, що має твердий намір втекти. Останню звістку від нього мали ми в 1937 році. Чи вбили його пострілом у потилицю в оргії вбивств „єжовщини", чи при спробі втекти, чи замучили в якійсь інший спосіб, — довідатись не вдалося. Але, оскільки мені відомо, всі в'язні Саватьєвського ізолятора загинули або в казематах, або як Гермайзе і Голоскевич, на засланні. І не знати, де їх могили, що їх на вільній Україні вважали б національними святощами. Випущених „на волю" В. Дурдуківського і Л. Старицьку-Черняхівську згодом знов арештували і розстріляли.

Кінець судового процесу, зокрема останні слова підсудних, випали на Страсті Христові. Це сполучення є глибоким символом того шляху на Голготу, яким пройшли герої СВУ і СУМ-у, яким пройшла і йде Україна. Але за стратями Господніми приходить Воскресення. Хочеться мені на Великдень 1960 року, в дні, що на них припадає 30-річчя вироку в судовій справі СВУ - СУМ-у, закінчити словами нашого національного героя, ім'я якого є бойовим прапором всієї соборної України, — Симона Петлюри. Словами, що їх написав він у своєму заповіті, незадовго до своєї мученицької смерти від руки нашого відвічного ворога: „Як будете в церкві й слухатимете дванадцять Євангелій про страсті Христові, як будуть обносити святу плащаницю довкола церкви, як співатимуть радісне „Христос Воскрес"! — згадайте про мучеників України. Згадайте про всіх, кого знищили большевики, згадайте й про тих, хто зі зброєю в руках боронив рідну землю від московських наїздників... Воскресне Матір Україна, скине з себе московсько - большевицьке ярмо..."

Мовчазна Церква України перед канадійським Сенатом

У зв'язку з недалеким Всеукраїнським Днем Національної Солідарности в 15-ліття наступу комуністичної Москви на Українську Католицьку Церкву на Західніх Землях України та арештування 11-го квітня 1945 всіх українських католицьких Владик на чолі з Митрополитом Кир Иосифом Сліпим — сенатор українського роду Василь Вал виголосив 10 березня в канадійському сенаті в Оттаві спеціяльну промову. В коротких словах згадав він про смерть Кардинала — в'язня Альойзія Степаніча, в Югославії та про Мовчазну Церкву в других країнах комуністичного рожиму, як в Литві Летві, Естонії, Білорусі й Мадярщині. Головна частина промови присвячена була Мовчазній Церкві в Україні.

Українська Церква, говорив сенатор В. Вал, перша впала жертвою комуністичного переслідуваня, бо й Україна перша з европейських країн знайшлася під брутальним чоботом московського імперіялізму. Большевики знищили Українську Автокефальну Православну Церкву в Східній Україні. Вони заслали Митрополита Василя Липківського та 80 православних українських єпископів. Як вступили большевики на Західні Українські Землі, то знищили Українську Католицьку Церкву. 15 літ тому, вночі з 10 на 11-го квітня 1945 р. вони заарештували Митрополита Кир Иосифа Сліпого та інших українських католицьких Владик, Будку, Коциловського, Чарнецького, Хомишина, Лакоту, Лятишевського, а пізніше ще Ромжу, Гойдича, Топка. Арештували комуністи теж священиків, монахинь та світських провідників. Рік пізніше, в 1946 р., під террором МВД довершили у Львові т. зв. „акту воз'єднення" з большевицьким московським православним патріярхатом.

Це було нечуване в XX-му сторіччі варварство. В протязі короткого часу українці католики в Західній Україні стратили: понад 3,000 священиків, 500 семінаристів, понад 1,000 монахинь, понад 4,000 церков і каплиць, 195 релігійних домів, 38 католицьких видавництв та понад тисячу шкіл.

Митрополит Кир Иосиф Сліпий вже 15 літ є на засланні на тяжких каторжних роботах. Його недавно поновно засудили на 7 літ ув'язнення. Це справді герой, мученик за справу своєї Церкви й Народу. Світ про нього мовчить. Тому приходиться мені, казав сенатор В. Вал, пригадати західньому демократичному світові, що Україна і інші поневолені Москвою народи терплять гонення і релігійне переслідування.

На цю саму тему говорили ще того самого дня в канадійському сенаті сенатори І. І. Конноли з Оттави та І. Г. Гиггонс зі Ст. Джанс.

УВАГА! СТУДЕНТИ! ПОЇЗДКА ДО ЕВРОПИ В ЗАЧАРТЕРОВАНОМУ ЛІТАКУ НЕ ВІДБУДЕТЬСЯ!

З огляду на те, що недостатня кількість студентів зголосилася на поїздку до Европи і тим унеможливила зачартерувати літака, Управа СУСТА і Управа СУСК-у є змушена відкликати пляновану подорож. Особи, які зложили 40 долярові завдатки, в скорому часі одержать їх назад.

Управа СУСТА і СУСК-у

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Продовження збірки Національного Датку в МекКіс Рокс, Па.

9 місяців добігає від проголошення збірки Національного Датку і пожертв до Укр. Нар. Фонду за 1959 рік, яку то проголосив УККА. Були і є всякі перешкоди в цій справі, а ще більше байдужности, бо коли ходить про якусь фінансову справу, то відкладаємо свій національний обов'язок! Ще не всі українські люди і не всі Установи виконали цей конечний обов'язок, хоч це справа, якої українці не повинні відмовити! До закінчення збірки Нац. Датку ділить нас ще 3 місяці. Є ще час збірщикам Нац. Датку належно впорядкувати збіркову справу і заглянути до тих наших людей, в кого не були.

Дорогі браття і сестри! Ми бачимо самі, як вороги українського народу використовують нашу байдужність і зневіру у свої українські справи, щоб нас національно і духово роз'єднати і розсварити. Так, як вони колись робили на рідних землях України! У вільнім світі помагаймо своїй українській справі, чим можемо, бо нарікання на невдачі нам не поможе, а однодушна а співпраця на чужині прославить нас! Шануймо свій Провід, який ще маємо! То і наша молодіж в добрих ділах поможе йому! За примір належить згадати місто Питсбург, Па. В нас є багато наших українських організацій, в яких наша молодіж очолює Провід і горнеться в активне членство українських організацій.

Коли збірщик попросить про вкладки-пожертву для Укр. Нар. Фонду, то не відмовляють, а дають. Хто ще з нас не дав до Централі УККА, то нехай це зробить негайно, бо час пізний, а без фондів українська народна праця не є можлива.

М. Ґурняк,
член шир. ради УККА

Традиційний оселедець Відділу ОбВУА у Филаделфії, Па.

Заходом Жіночої Секції при Відділі Об'ВУА у Филаделфії відбувся 19 березня 1960 р. традиційний оселедець в залі Горожанського Клюбу.

Імпрезу започаткував голова Відділу д-р Антін Княжинський спільною молитвою. Постанням з місць і одинхвилинною мовчанкою приявні вшанували пам'ять вояків, що кров'ю зросили рідну землю за незалежність України і жінок героїнь, які згинули під хрущовськими танками в Кінбірі й на інших місцях у боротьбі з наїзниками.

Вечір пройшов у милій атмосфері. Жіноцтво Секції доклало багато праці, щоб імпрезу улаштувати якнайкраще.

Програму зложила п-ні Тамара Омелюсік, голова Жіночої Секції, підібравши зі смаком точки. Пані Омелюсік власноручно виконала два герби — архангела Михаїла і герб золотого лева на блакитному полі, які були поставлені по обох боках сцени. На задній стіні в середині сцени з поміж зелених галузок визирав великий срібний оселедець. З посвятою працювали п-ні генералова Марія Вовк - Захарчук, п-ні полковникова Олена Дяченко, п-ні сотникова Наталія Гонта, пані Сердюк, д-рова Несд, інж. Вакуловська, пані Крочак, Шкільна, Лимеренко і Ковтонюк.

В програмі була деклямація п-ни Дарії Слонської, недрукованого вірша покійного Миколи Угрина Безгрішного, танець „Катерина", який виконали дві п-ни Желехівські й Валя Бережна, сестра Алекса Бережного. Після того адвокат Свистун відспівав дві стрілецькі пісні при акомпаніяменті проф. Зої Маркович, а коли почав співати третю, то ціла заля хором її відспівала. Після того обидві Желехівські й Валя Бережна відтанцювали „Гуцулку". На закінчення Валя Бережна босоніж відтанцювала „Дощик". Цей танець, як і „Гуцулку" треба спеціяльно відмітити, бо вони перший раз являються на сцені українського жіночого балету, а головно „Гуцулка" до якої мистецькі вартості балетмайстер Алекс Бережний перебрав з гуцульського „Аркана".

Балет Алекса Бережного вповні заслуговує на те, щоб українське громадянство його підтримало, бо він приносить честь і славу українському імені.

Євген Рудий

Ансамбль СУМА з Рочестеру концертував в Клівленді, Огайо

Мистецькі гуртки й ансамблі сумівської молоді виробили собі вже ім'я на терені ЗДА й Канади. Досить згадати лише декілька, як от відомий сумівський торонтонський „Прометей", під диригуванням проф. Лева Туркевича, відому оркестру СУМА з Шикаґо під управою проф. Барабаша, мішаний хор під диригентурою проф. О. Плешкевича, чи славну вже сьогодні капелю сумівок-бандуристок. Усі вони стоять на високому мистецькому рівні й не тільки приносять славу СУМ-ові за його працю над плеканням мистецтва серед нашої молоді, але й гідно репрезентують українське ім'я серед чужинців, перед якими доводиться їм часто виступати.

Серед таких ансамблів видне місце займає вокально-музичний ансамбль СУМА із Рачестер, під мистецьким керівництвом Володимира Божика, який виступив із концертом в Клівленді 13 березня по береги виповненій авдиторії Линколи Гай Скул. На сцені зайняв місце мішаний хор, а перед нею оркестра, — всі в одностроях. Оркестра, зложена із 25 дітей, у віці від 8—12 років, заслуговує на окреме признання. Протягом майже двох годин увага дітвори була пильно зосереджена на диригенті, а ввесь багатий репертуар був передаваний з пам'яті з докладністю. Хор звучав чисто, а все разом викликало подив до диригента й педагога, який із пересічних діточих та юних виконавців зумів створити зіграну, зіспівану та здисципліновану цілість.

Перша частина складалася з таких пісень: марш СУМ-у (сл. Левицького, муз. Божика). „Молитва" із „Запорожця", із милозвучним сопрановим сольом П. Якимишин, „Вилітали сизі орли" (Гайворонського), декілька зворушливо виконаних повстанських пісень із солями П. Якимишин та М. Мороз, „Заквітчали дівчатонька (Купчинського) та „Розпрощались стрільці" (Божика). В другій частині ансамбль виступив у народних строях, виконуючи „Сніжок" в обрібці Божика, „Чорноморець" — Демуцького, а жіночий хор відспівав декілька пісень „Сіно моє, сіно", „Попід терном стежечка", „Дударик" та дві пісні із Закарпаття, в обрібці Верьовки „Ходила я по садочку" та „Ой, піду я до Ясіня". Мішаний хор виконав „Ой, горе тій чайці" із супровідним сольом пані Данилишин.

Концерт закінчено відомою піснею із „Запорожця" („Там за тихим, за Дунаєм"), із солями П. Якимишин, пані Данилишин та М. Мороз. Поміж пісні у другій частині із смаком були вплетені народні танки, виконані з легкістю і звинністю, якими кермував п. О. Юрчинський. Численно зібрана публіка нагороджувала диригента й виконавців рясними оплесками та квітами.

Після концерту в Домі СУМА відбулося прийняття, на якому прощали гостей: пані Дубас, д-р Антонович, Т. Цішкевич і ін. У заключному слові проф. Божик звернув увагу на те, що саме СУМ оцінив належно ролю мистців у вихованні молоді та створив для них такі умови праці, в яких вони мають змогу успішно працювати над розвитком молодих талантів. Він подякував місцевому Осередку та клівлендській громаді за численну участь в концерті та прийняття. Пізно вечором верталися рочестерці додому, залишаючи по собі незабутнє враження.

Т-ий

З КОНЦЕРТОВОЇ ЗАЛІ

Роман Рудницький знову переможцем концерту піяністів

Сімнадцятилітній український піяніст Роман Рудницький, який три місяці тому, в грудні, став головним переможцем конкурсу для піяністів в віці від 17 до 25 літ, проголошеним Симфонічною Оркестрою в Гадонфілд, Н. Дж., З серед сорока учасників конкурсу судді вибрали трьох „фіналістів", які 23-го березня грали ще раз. З-поміж них судді признали дві перші нагороди: 25-літній піяністці Керол Крейґ і 17-літньому Романові Рудницькому за його виконання концерту Шумана. Цей концерт він гратиме, до речі, з симфонічною оркестрою в Гадонфілд 4-го травня, як переможець згаданого конкурсу; а 28-го квітня йому вручать нагороду під час концерту Фільгармонії в Патерсоні.

Крім того Роман Рудницький постійно виступає з власними концертами - речиталями: нещодавно в Форт Монмавті, на запрошення Клюбу Старшин, перед авдиторією декількох сотень дружин старшин усіх східніх військових фортів; 26-го ц. м. виступив у Мілвілі, Н. Дж., як соліст концерту хору „Кобзар" з Филаделфії; 2-го квітня Роман Рудницький виступить з з своїм „прощальним концертом", перед закінченням „гай скул" і перед виїздом на дальші муз. студії, з своєю теперішньою вчителькою, славною Розіною Левін, в „Джуліярд Скул оф Мюзік" у Ню Йорку в своєму рідинному місті, Томс Ривер, Н. Дж., а п'ять днів пізніше, 7-го квітня, він дасть два концерти в Пойнт Плезент: по полудні для місцевої школи, а ввечорі для загальної публіки. Дохід з цього концерту призначений на фонд будови католицької школи.

По концерті Оперного Ансамблю в Ню Йорку

20-го березня виступив у великій концертовій залі Ірвінг Гай Скул в Ню Йорку Оперний Асамбль під проводом диригента п. Евгена Крахна й солістки пані Клавдії Таранової.

Хоч я чех, то відвідую кожний концерт, який влаштовує та мистецька група. Є так дуже мало подібних мистецьких імпрез, влаштовуваних в середовищах нових поселенців. Тому всі гаряче вітаємо думку диригента Евгена Крахна зорганізувати гурт співаків, які заспівають нам оперні арії та пісні в усіх світових мовах. Саме тому їхні можливості більші чим тільки місцеві.

Пані Клавдія Таранова — це мистець великого формату. Можу сміло сказати, що вона дарувала публіці своє мистецтво, а публіка приймала її з захопленням. Її чудове меццо звучало чарівно і в піснях і в аріях. Є просто неймовірним, що співачка з таким голосом не співає в Метрополітальній опері, бо вона на це вповні заслуговує.

В ансамблі виступило 12 мистців. Мушу звернути увагу на декількох солістів, які причинилися чимало до успіху вечора. Зокрема відноситься це до молодої, надійної, як я довідався — 18-літньої співачки Тамари Маковської, що заспівала молитву Дездемони з опери „Отелло" і партію Леонори („Трубадур"). Арія Дездемони (Аве Марія) вимагає дуже доброї співацької підготови, яку Маковська вже має.

Пан Григорій Марчук, ліричний тенор, співак з цінною закраскою голосу, заспівав декілька арій і пісень. Особливо визначився в арії з опери „Ловці перлин" і в партії Манріко („Трубадур"). Басбаритон Даґлес Бредт і молодий український баритон Андрій Добрянський також виявили небуденні голоси.

На тому українському вечорі виступила теж чеська співачка, бувший член Народного Театру в Празі, Лідія Портлік. Ця елеґантна пані з ніжним і мелодійним сопрано виконала в своїй рідній мові моравську народну пісню й пісню Дворжака з циклю „Циганські мелодії" й тим причинилася до успіху вечора. Було б побажане, щоб такий вечір, з чесько-українською програмою, можна повторити для чехів.

Не можу не згадати про пані Галину Клочан, яка своєю українською піснею здобула собі серця публіки.

Музичний директор Евген Крахно довів, що є можливим і при скромних фінансових засобах створити Оперний Ансамбль і дати поклонникам музики радість з мистецького вияву, за яким вони тужать. Пан Е. Крахно є першорядним мистцем, що має всі передмови для досягнення такої великої мети.

Бажаю цьому ансамблеві дальших успіхів.

Бувший продуцент „Люцерна — фільму" в Празі.

Ольджіх Панєж

Нова Управа Українських Підприємців і Професіоналістів у Торонті

23 березня 1960 відбулися річні Загальні Збори Об'єднання Українських Канадійських Підприємців і Професіоналістів у Торонті. Зборами проводила Президія: д-р І. Василенко — предсідник, адв. С. В. Фроляк — заступник і д-р Ст. Росоха — секретар. По звітах уступаючої Управи, дискусії над ними та уділенням абсолюторії, вибрано нову Управу Об'єднання на рік 1960/61 в такому складі:

Д-р Іван Василенко — голова, д-р Осип Бойко, був. голова, мгр. Василь Гультай — 1-ий заступник голови, адв. Святослав Фроляк — 2-ий заступник голови, д-р Степан Росоха — секретар, мгр. Василь Бойко — фінансовий секретар, Петро Кушнір — скарбник, адв. Мирослав Романюк, Іван Ілащук і Сидір Коваль — члени. Контрольна Комісія: Євген Борис, Петро Головатий, мгр. Роман Миндюк; Мировий Суд: мгр. Ярослав Спольський, Евстах Думин і Степан Кривоус.

Українська Вільна Академія Наук у ЗДА — Фонд ім. Д. Дорошенка при УВАН у ЗДА в неділю 3-го квітня 1960 року, о 7-ій годині веч. улаштовує КОНЦЕРТ з благодійною ціллю для допомоги старшим і хворим ученим в Европі — У цьому концерті погодилися взяти участь відомі мистці Ізабелла Орловська — сопрано, Микола Фоменко — музичний супровід, Володимир Баб'як — флейта, Калина Чічка-Андрієнко — музичний супровід, Йосиф Гірняк — художнє читання. Концерт відбудеться в будинку Українського Інституту в Америці: 2 Іст 79 вул., Ню Йорк.

І. Романишин адвокатом банку „Тризуб"

З Нюарку, Н. Дж., повідомляють, що дирекція українського банку „Тризуб" надала право переводити всі правно-формальні справи купна домів через згаданий банк відомому на цьому терені й околиці, колишньому радному УНС, адвокатові Іванові Романишинові, який хоч тут народжений, володіє плинно українською мовою і співчуває недолі українського народу на рідній, а не своїй землі.

Громадяни Нюарку й околиці, головно новоприбулі, знають його добре з його громадсько - суспільної праці. Він в роках масової іміграції до цієї країни, зокрема до Нюарку й околиці, приймав живу участь в допомозі їй, уділяв різних правно - практичних порад, був навіть правним дорадником Відділу „Самопомочі" в Нюарку.

Виголошував відповідні доповіді — зв'язані з життям на терені Америки, зокрема стейту Ню Джерзі, виступав і виступає часто з промовами на різних українських національних святах, маніфестаціях телевізії і інш.

М. Ц.

Вступайте в члени Українського Народного Союзу!

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього
дня 5-го березня 1960 р. відійшов від нас у Вічність
Наш Найдорожчий
МУЖ, БАТЬКО І ДІДУНЬО,

бл. п. ДМИТРО КУЦІЙ

Цією дорогою складаємо найсердечнішу подяку всім Тим, що виявили для нас стільки приязни і співчуття. В першу чергу дякуємо Високопреподобному о. О. Кобринові за принесення справжньої духової потіхи в останніх хвилинах життя Покійного, за відправу похоронних обрядів та за теплі, зворушливі слова прощання з Покійним, Високопреподобному о. Липинові за участь в похоронних відправах.

Ми глибоко вдячні П-ву М. і К. Гисям, Р. і А. Клосам, Т. і А. Дудам за допомогу і клопотання у зв'язку з смертю нашого Дорогого Мужа, Батька і Дідуня.

Сердечно дякуємо П-ву Сисакам з Канади, п. Сірим із Байону, п. Гнідим із Мілстону, п. Коутін з Сиракюз, п. Козачекам з Лонг Айленд, п. Зацухному з Бруклина, п. Драбикові з Ню Йорку і п. Жеховичам з Бруклина, що не жаліли труду і прибули з так віддалених місцевостей, щоб віддати останню християнську прислугу Покійному. Щиро дякуємо членам Б-ва Дивізійників Панам: М. Гисьові, Р. Клосові, В. Матієвичеві, М. Кузьмові, Т. Ракові і Г. Походжаєві за перенесення Тлінних Останків з похоронного заведення до катедрального храму Непорочного Зачаття, а опісля на цвинтар на вічний спочинок.

Найщиріші вислови подяки шлемо всім Друзям і Знайомим, а саме: П-ву Гисям, Клосам, Сірим, Гнідим, Матієвичам, Сисакам, Сиротенкам, п. Дубіській, Дудам, Осташам, Жеховичам, Грижакові, Артимовичам, Походжаєві, Медведеві, Березякам і В-ву Б. В. і У.-Д., що зложили чудові вінки і квіти на могилу Покійного і всім Тим, що жертвували на Заупокійні Служби Божі та за устні і письмові вислови співчуття. З глибини душі дякуємо всім Тим, що прийшли помолитись на Парастас і всім, що взяли участь в Похороні та відпровадили нашого Дорогого Батька на вічний спочинок, а також щире Спасибіг всім численним Друзям, що жертвували авта для звеличання Похорону.

Щиро дякуємо п. М. Дикай за уряджения поминок, а Високоповажаним Паням: Рені Прончак, Катрусі Гись, Ані Клос, Нусі Дуда, Олі Ярові, Катрусі Мегедин, сердечна подяка за поміч в часі поминок.

Рівнож дякуємо власникові похоронного заведення п. Б. Коцюбинському за спеціяльно дбайливе і совісне переведення Похорону і за щире відношення до нас в тих днях великого горя.

Нехай Милосердний Господь винагородить всіх сторицею.

МАРІЯ КУЦІЙ — дружина
ІВАННА МАЗУРОК — донька
СТЕПАН МАЗУРОК — зять
І ВНУКИ

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

БРУКЛИН, Н. Й. — Управа Т-ва ім. Б. Хмельницького, Від. 158 повідомляє, що Місячні Збори відбудуться в суботу, 2-го квітня 1960 р., в год. 8:00 веч., в залі УНДому при — 216-218 Grand St. Проситься привести нових кандидатів на членів УНСоюзу. П. Павчак, предс.; П. Дубовецький, рек. секр.

Коляда ЗУАДКомітету

Згідно з традицією Злучений Український Американський Допомоговий Комітет проголосив і цього року збірку Коляди на харитативні цілі. На заклик відгукнулися окремі громадяни, і організації та включилися у збіркову акцію. Ще не всі організації і громадяни, які отримали збіркові листи ЗУАДКомітету, розрахувалися з переведеної збірки. Та поважна частина висланих збіркових лист вже повернулась і згідно з обрахунком цьогорічна Коляда і на збіркові листи і особистими вплатами від жертводавців принесла суму $6,383.26.

Найактивніше у збіркову акцію включилися Відділи УККА. Найповажнішу суму зібрала громада Елизабет у стейті Ню Джерзі, що за ініціятивою заступника президента ЗУАДКомітету і головного касира УНСоюзу п. Романа Слободяна зібрала $470. В Елизабеті наші громадяни творять гурти колядників і в святочний час відвідують членів української громади з привітанням і проханням про пожертву. На другому місці за Елизабетом йде Джерзі Сити з сумою $ 380.80, а далі йдуть Відділи УККА в такому порядку: Ню Бронсвік, Ню Джерзі ($237.75), Лорейн, Огайо ($188), Бінґгемтон, Ню Йорк ($112.86), Бріджпорт, Коннектикат ($110), Кемден, Ню Джерзі ($102), Сідар Нолс, Ню Джерзі ($95.5), Кентон, Огайо ($86), Омага, Небраска ($77), Бостон, Массачусетс ($63), Ґрінбуш, Ню Йорк ($62), Коговс, Ню Йорк ($59), Рочестер, Ню Йорк ($56), Флінт, Мишиґен ($55), Гемстед, Ню Йорк ($52), Честер, Пенсилвенія ($50), Амстердам, Ню Йорк ($48.50), і меншими сумами: Повтакет, Ровд Айленд, Линколн, Небраска, Дітройт, Мишиґен, Сан Франсіско, Каліфорнія, Менчестер, Ню Гемшир, Індіянополіс, Індіяна, Ст. Луїс, Мізурі, Вільтон, Норт Дакота, Вилмінґтон, Делявер, Питсбурґ, Пенсилвенія, Ґренд Репідс, Мишиґен.

В Нюарк, Н. Дж., перевів збірку Коляди місцевий Відділ ОбВУА, зібравши суму $92. І Нюйоркський Відділ цієї комбатантської організації перевів збірку Коляди. У збіркову акцію включилися теж окремі установи й організації, головно Український Народний Союз із своїми Відділами. І так крім Головної канцелярії УНС і редакції „Свободи" збірки перевели Відділи УНС в Ню Йорку, Филаделфії, Шикаґо, Дітройті, Нюарку, Клівленді, Омага, Асторії, і інших менших місцевостях. Теж Відділи Українського Робітничого Союзу в Шикаґо, Дітройті, а головно у Скрентоні перевели збірку Коляди і прислали зібрані фонди. З-поміж інших організацій, які брали участь у збірці, треба згадати Союз Українок Америки, Централю у Филаделфії і Відділи в Ню Йорку, Відділи „Самопомочі" в Шикаґо, Йонґставні і Балтиморі. Взяли участь у збірці українські церкви, головно українська православна церква св. Володимира в Ню Йорку, що ще перед офіційним проголошенням збірки з власної ініціятиви перевела збірку, що дала $92, українська православна катедра в Шикаґо й українська православна церква пресв. Богородиці в Рочестері.

Взяли участь у збірці Коляди і молодечі організації. Найбільшу суму з-поміж молодечих організацію зібрав Відділ СУМА в Шикаґо ($67.70); збірку перевів теж Відділ СУМА у Воррені, Огайо. Теж пластунки у Ню Йорку перевели збірку Коляди на харитативні цілі, як і Відділ ОДУМ у Трентоні. Гарний почин для збірки дала громада Плейнфілд у Ню Джерзі. Там пішли з колядою діти під проводом п. В. Дебайло і зібрали $61. Коляду для ЗУАДК прислала теж „Рідна школа" з Дітройту. Збірку перевели і спортсмени, а саме УСК з Ню Йорку.

Були і менші збірки і вони принесли теж фонди на харитативну діяльність ЗУАДКомітету. Про всі збірки і всі фонди, як теж списки всіх жертводавців буде подано у фінансовому звідомленні нашої установи.

Деякі громадяни прислали пожертви на Коляду ЗУАД Комітету безпосередньо до канцелярії Комітету. Між ними були і такі, які прислали щедрі пожертви. Лікар д-р Евген Мартинюк з Талмадж, Огайо, прислав пожертву в сумі $100. Таку ж пожертву прислав теж п. Роман Мандрусяк з Венесуелі. По $50 зложили д-р Василь Стефурак з Шикаґо і п. Шанайда з з Дітройту; по $30 п. Олекса Гавриш з Шикаґо і п. Володимир Бойчук з Елизабет; по $25 — п. Володимир Дувало з Торонта, в Канаді, А. Д. з Джерзі Сити, п. Володимир Костер з Елизабет, фірма Ковбаснюк і фірма Бевер з Ню Йорку; по $20 д-р Володимир Пасічняк з Донкірки, Ню Йорк, Василь Лесів з Вудбайн, Ню Джерзі, д-р Михайло Гук з Елизабет, Іван Іванчук з Шикаґо, Микола Преґар з Міннеаполіс. Були вплати по $15 і $10, головно від українських лікарів, членів Українського Лікарського Товариства, яке підтримує діяльно збірку Коляди.

Всім організаціям і установам, які взяли участь у збірці Коляди на харитативну діяльність ЗУАДКомітету, Управа ЗУАДКомітету складає щиру подяку, і щиро дякує всім окремим жертводавцям. Складені ними фонди призначені на ту велику харитативно - допомогову працю, що її від п'ятнадцяти років виконує ЗУАДК. Управа ЗУАД Комітету просить всіх тих збірщиків, які ще не розрахувалися, зробити це негайно, відсилаючи збіркові листи і зібрані гроші на адресу:

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, Inc.
P. O. Box 1661, Phila. 5, Pa., USA

Багато організацій і громад вияснювали невеликі висліди збірки Коляди тим фактом, що Коляду збирали різні організації, місцеві установи на свої власні, головно місцеві цілі. Ті ж організації заявляли, що вони використають близькі вже свята Великодня для переведення збірки Писанки, щоб у цей спосіб допомогти ЗУАДКомітетові зібрати потрібні фонди на харитативну акцію. Управа ЗУАД Комітету підтримує цей відзив своїх членів - організацій і просить усі установи й організації і окремих збірщиків повести акцію збірки Писанки під час Великодних Свят. Для цієї цілі просимо використати вислані листи. Якщо котрась громада, чи організація потребує ще додаткових лист, просимо написати на вище подану адресу, і ці листи будуть негайно вислані.

Злучений Український Американський Допомоговий Комітет — це українська незалежна установа допомоги. Фонди ЗУАДКомітету — це українські фонди, що їх складає українська громада. Тому теж від висліду збірок Коляди і Писанки залежить акція ЗУАДКомітету.

Управа ЗУАДКомітету, дякуючи всім установам і організаціям, громадам і окремим громадянам за Коляду, звертається рівночасно з проханням повести і підтримати збірку Писанки, яка повинна дати ті додаткові фонди, які потрібні на харитативну діяльність ЗУАДКомітету.

Збірка Коляди, хоч вона і не дала сподіваного фінансового висліду, дала змогу ЗУАДКомітетові прийти з допомогою там, де її було найбільше потрібно. Одною з перших виплат була дотація для Наукового Осередку НТШ у Сарселі, який з такою послідовністю виконує велику наукову працю на славу нашого народу. Нашої помічної руки чекають українські люди у потребі, розкинені по всій землі, тому то обов'язком української громади у ЗДА, яка найкраще влаштована, цю помічну руку братам простягнути.

Злучений Український Американський Допомоговий Комітет

НАССЕР В ІНДІЇ

Індійський прем'єр Неру вітає президента Об'єднаної Арабської Республіки Гамаля Абделя Нассера після його приїзду до Ню Делі.

В неділю відбудуться важливі змагання українських клюбів

Плян гор українських спортових клюбів на наступну неділю заповідає досить важливі та цікаві імпрези в українському спортовому житті. Український Відбиванковий Клюб „Плай" візьме участь в турнірі кращих команд середнього сходу ЗДА, який відбудеться в Мідвілл, Па., в приміщеннях Аллеґені Каледж Філд Гавз. Учасниками цього турніру будуть теж сильні команди УМСА Шикаґо, Дітройту та Дейтону і багато інших місцевостей. Це фактично перші змагання УВК „Плай" в цьому сезоні з представниками середнього заходу, які після Заходу ЗДА (Каліфорнії) з найсильнішими осередками відбиванки цієї країни. Цей турнір в Мідвіл відбудеться в суботу 2 квітня ц. р. УСК Ню Йорк теж гратимі наступні змагання в неділю 3 квітня ц. р. на виїзді, цим разом в Стемфорді — проти місцевої команди. Змагання ці важливі тим, що УСК важлива тепер кожна точка у боротьбі за вхід до найвищої кляси Німецько - Американської Футбольної Ліґи. Филаделфійський „Тризуб", після гарної перемоги над Кольомбо в грах своєї Ліґи, змагатиметься з командою Ст. Стівенс — представником Клівленду та стейту Огайо, в чвертьфінальній зустрічі за першенство сходу в горах за Чашу Чемпіона ЗДА. Ці змагання відбудуться на грищі „Тризуба" у Филаделфії. Переможець цієї зустрічі гратим еопісля у півфіналові Сходу проти команди Помпеї з Балтимору, а дальше переможець цих змагань гратиме з переможцем чемпіонів Ню Йорку та Массачусетс. Ним можи вийти Ґакоаґ, Мадярський С. К. Ню Йорк або фол Рівер, Масс.

● **Індонезійський прем'єр** Сукарно призначив всіх членів нового 261-членного парляменту. Попередній виборний парлямент він розв'язав декретом з 5 березня ц. р., подавши за причину — нехіть парляменту до „льояльної співпраці", себто до послуху президентові. 130 членів нового парляменту вибрано з 9-х політичних партій, а 131 — з різних суспільних груп і з армії. За твердженням західньої преси — найменше одна п'ята частина новопризначених послів — це комуністи, або їх поплентачі.

● **Прем'єр Іраку** Абдул Карім Кассім замінив присуд смерти, що його проголосив був військовий суд проти колишнього прем'єра і довгорічного репрезентанта Іраку в Об'єднаних Націях д-ра Фаджіла аль-Ямалі та віце-прем'єра Ахмеда Мухтара Бабана на 10 років в'язниці для кожного з них. Засудженому на смерть колишньому головному командантові іракської армії ген. Мохаммедові Рафік Аріфові замінено кару смерти на 7 років в'язниці. Всіх їх арештували були і судили після кривавого державного перевороту в Іраку 14 липня 1958 році.

● РОЗШУКИ ●

Мати Олександра пошукує свого сина, Олексія Іван. МАРЧЕНКА, народж. 1927 року, з с. Воронькова, Київщина, якого забрали до Німеччини 15-го травня 1942 року. Хто знав би про нього, або він сам, прошу писати на адресу:
Галина ГАМЗА
(ур. Сапоренко)
Babb Road
Southwick, Mass.

П. ЛІДУ ТОВАРНИЦЬКУ, Ню Йорк, пошукує сестра
Текля КОБУТА
218 — 1st Street
S. Lethbridge, Alberta
Canada

КОБИЛКО Василь і КІЛИК Олена в Канаді — обоє з Ярославщини, просьба до них самих, або хто знав би що про них — написати на адресу:
E. SMITH
5009 N. 11th Street
Phila. 41, Pa., USA

ТАРЗАН, ч. 4431. Безпечний!

Заморожуючий в жилах кров оклик пронісся по джунґлі, коли Тарзан повідомив про свою перемогу над Кроссом!

А тоді мавполюд спокійно вклав в піхву ніж і попрямував до своїх компаньйонів...

Які, побачивши його цілим, гукали з радости й полегші!